

აქტივების მართვის კონსერვატული მიმართულებები საბანკო ბიზნესში

ბიორბი ხანთაძე

სტუ-ს ასოცირებული პროფესორი

ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული უნდა იყოს ბანკის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ზუსტი, სრული და მიმდინარე ინფორმაცია, მათ შორის, აქტივების ხარისხთან დაკავშირებით.

ბანკის მენეჯმენტის მხრიდან ფინანსური მდგომარეობის გამოსასწორებლად დროული ზომების მიუღებლობა იმის გამო, რომ მენეჯმენტმა არ იცოდა პრობლემები ზუსტი, სრული და მიმდინარე ინფორმაციის არარსებობის მიზეზით, ჩაითვლება საბანკო საქმიანობის არაჯანსაღ და არაუსაფრთხო გზად, რაც გამოიწვევს ბანკის მიმართ საზედამხებ-ველო ღონისძიებების გატარებას.

ამ ინფორმაციის ძირითადი კომპონენტია ბანკის მიერ თავისი აქტივების კლასიფიკაცია რისკის გათვალისწინებით და მათი შესაძლო დანაკარგების დასაფარავად ადეკვატური რეზერვის შექმნა.

კომერციულმა ბანკებმა თავიანთი აქტივების კლასიფიკაციისა და რეზერვებთან დაკავშირებული ვალდებულებებისათვის უზრუნველყონ შიდა პროცედურებისა და საანგარიშგებო მოთხოვნების ჩამოყალიბება და შესრულება. აღნიშნული ხელს შეუწყობს ბანკის რეალური ფინანსური მდგომარეობის დადგენას და მის გათვითცნობიერებას ბანკის მენეჯმენტის, აქციონერების, პოტენციური ინვესტორების, ეროვნული ბანკისა და სხვა დაინტერესებული მხარეებისათვის.

საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით აქტივების კლასიფიკაციის განსახორციელებლად და მოსალოდნელი დანაკარგების დაფარვის მიზნით ადეკვატური რეზერვის შესაქმნელად, თითოეული კომერციული ბანკი ვალდებულია, საკრედიტო რისკის მართვის მიზნით, ჩამოაყალიბოს და იქონიოს წერილობითი პოლიტიკა და პროცედურები.

ხშირად, ბანკის საერთო საინვესტიციო საქმიანობის, აქტივებისა და პასივების მართვის-ლიკვიდობის სტრატეგიის განხორციელებისას, ბანკის მენეჯმენტი თავის თავზე იღებს ვალდებულებებს ფასიანი ქაღალდების ყიდვაზე ან გაყიდვაზე, რაც აისახება ბანკის გარე საბალანსო ანგარიშზე. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვაზე ვალდებულებების არსებობის შემთხვევაში, შემოწმებულმა ზუსტად უნდა დაადგინოს, არის თუ არა ბანკის საინვესტიციო პორტფელში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ხომ არ ეწევა ბანკი სპეკულაციას. თუ ბანკი ვალდებულია გაყიდოს ისეთი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომელიც არ არის

ბანკის საინვესტიციო პორტფელში, მას მოუწევს ამ ქაღალდების შეძენა მისი გაყიდვის მიზნით, რაც დააყენებს მას იმ რისკის წინაშე, რომელიც დაკავშირებულია ფასიანი ქაღალდების საბაზრო ფასების ცვლილებასთან. ასეთ შემთხვევაში, შეიძლება ბანკს მოუწიოს, ფასიანი ქაღალდებში იმაზე მეტის გადახდა, ვიდრე ის მიიღებს მათი გაყიდვიდან.

ტერმინი „აქტივების გაყიდვა“ გულისხმობს სხვადასხვა ტიპის საქმიანობას, დაწყებული მთლიანი სესხების გაყიდვიდან, დამთავრებული სესხების დანაწილებით. აქტივების გაყიდვის პროგრამა მოიცავს, როგორც ისეთი აქტივების პორტფელს, რომელთა რეალიზაცია ადვილია, ასევე აქტივების რეალიზაციისათვის აუცილებელ სარეალიზაციო ქსელს. აქტივების გაყიდვამ შეიძლება ითამაშოს მნიშვნელოვანი როლი ბანკის აქტივების/პასივების მართვაში. მაგალითად სესხების გაყიდვა ამცირებს მოთხოვნილებას ბანკის კაპიტალზე, ხოლო თუ გარიგება აღმოჩნდა მომგებიანი, გაიზრდება ბანკის წმინდა მოგება. აქედან გამომდინარე, ბანკისათვის ძალზე მნიშვნელოვანია, როდესაც ის გამოდის, როგორც მთლიანი, ასევე დანაწილებული სესხების მყიდველის და/ან გამყიდველის როლში.

სესხების დანაწილება გულისხმობს სესხის ძირითად თანხაზე და პროცენტებზე საკუთრების უფლებათა დანაწილებას ორ ან ორზე მეტ საბანკო დაწესებულებას შორის. ჩვეულებრივად, სესხის გამცემი ბანკი გასცემს სესხს და შემდგომ ახდენს ამ სესხზე საკუთრების უფლების ნაწილის მიყიდვას ერთ ან რამდენიმე ბანკზე. ამასთან, სესხის გამცემი ბანკი ინარჩუნებს სესხზე საკუთრების ნაწილს, იტოვებს სასეხო დოკუმენტაციას, აწარმოებს სესხის მომსახურებას და უშუალო მოლაპარაკებებს კლიენტთან, ყველა მხარის სასარგებლოდ. სესხების დანაწილება სესხის გამყიდველ ბანკს აძლევს საშუალებას, გაცილებით უფრო მეტად დააკმაყოფილოს მოთხოვნილება სესხების გაცემაზე, ვიდრე ეს იყო შესაძლებელი არსებული ლიმიტების პირობებში. სესხების დანაწილებით ბანკი ახდენს რისკის დივერსიფიკაციას და ამით აუმჯობესებს ლიკვიდობის პოზიციას. გარიგებაში მონაწილე ბანკებს ეძლევათ საშუალება, მოახდინონ სესხებზე და ინვესტიციებზე

არსებული დაბალი მოთხოვნილების კომპენსაცია და განახორციელონ ინვესტიციები დიდი მოცულობის სესხებში; თავიდან აიცილონ სესხების გაცემაზე და მომსახურებაზე გასაწევი ხარჯები. ამასთან, თუ სესხების დანაწილება არ არის გონივრული, ხოლო სათანადო დოკუმენტაცია არ არის სწორად მომზადებული, ის შეიძლება გახდეს მყიდველისა და გამყიდველისათვის მოულოდნელი რისკის მიზეზი. შემმოწმებლებმა უნდა დაადგინონ სესხების დანაწილების ხელშეკრულებათა ხასიათი და ადეკვატურობა.

რეგრესის (დაბრუნების) უფლების გარეშე გაყიდული აქტივები, როგორც წესი, არ წარმოადგენენ მოსალოდნელ ვალდებულებებს. ასეთ შემთხვევაში, ბანკი თავის საბუღალტრო წიგნებში ასახავს სესხის მხოლოდ იმ ნაწილს, რომელიც რჩება მის საკუთრებაში, თუმცა ზოგიერთ შემთხვევაში, შეიძლება მოხდეს დანაწილებული სესხის გამოსყიდვა, რათა ხელი შეეწყოს მათ საბოლოო ამოღებას. ზოგიერთმა ბანკებმა შეიძლება გამოისყიდონ სესხი და აიღონ თავის თავზე ნებისმიერი ზარალი, მიუხედავად იმისა, რომ ამის თაობაზე არ არსებობს რაიმე იურიდიულად გაფორმებული ვალდებულება. ამიტომ, აუცილებელია დადგენილ იქნეს მენეჯმენტის პრაქტიკა, რათა შეფასდეს ასეთ საჭიანობასთან დაკავშირებული რისკის ოდენობა. იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის მენეჯმენტი ახდენს ისეთი აქტივების გამოსყიდვას, რომლებიც ფორმალურად გაყიდულია რეგრესის უფლების გარეშე, შეიძლება წარმოიქმნას პირობითი ვალდებულება. პირობითი ვალდებულება შეიძლება წარმოიქმნას აგრეთვე იმ შემთხვევაშიც, თუ ბანკი გაყიდის სესხს რეგრესის უფლების გარეშე, მაგრამ არ შეასრულებს ხელშეკრულების პირობებს. პირობათა არ შესრულება შეიძლება გამოწვეული იყოს მრავალი ფაქტორით: კერძოდ, როდესაც გამყიდველი ბანკი ვერ ახერხებს მიიღოს საგარანტიო ან გირავნობის ხელშეკრულება; მოიპოვოს აუცილებელი გარანტიები ან შეატყობინოს მყიდველს მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესების შესახებ. ბოლო შემთხვევაში, სესხის მყიდველმა შეიძლება აღძრას სარჩელი იმ მოტივით, რომ მისთვის მოწოდებული ინფორმაცია, რომლის საფუძველზე მან გადაწყვეტილება მიიღო, არასწორი, ან შეგნებულად გაყალბებული იყო. იმ შემთხვევაში, როდესაც სესხი გაყიდულია რეგრესის უფლების გარეშე, ნათლად ჩანს რისკის ფაქტორი. შემმოწმებლებმა უნდა გაითვალისწინონ ასეთი რისკის შესაძლებლობა და შეაფასონ მისი პოტენციური გავლენა ბანკის მდგომარეობაზე.

საბანკო რეგულირების მიზნებისათვის, ზოგიერთი ოპერაცია, რომელიც აქტივების „გაყიდვასთან“ არის დაკავშირებული, გაფორმებულ უნდა იქნეს, როგორც ფინანსური ოპერაცია (როგორცაა „გაყიდული“ აქტივებით გარანტირე-

ბული სესხები), სხვები კი აისახება, როგორც სათანადო აქტივების გაყიდვა. ყველა ცალკე აღებული აქტივების გადაცემასთან დაკავშირებული ოპერაციის გაფორმება დამოკიდებულია იმაზე, იტოვებს თუ არა აქტივის „გამყიდველი“ აქტივის გადაცემასთან დაკავშირებულ რისკს. ჩვეულებრივ, როდესაც აქტივის გადაცემა გაყიდვად ფორმდება, აქტივის გამყიდველმა ორგანიზაციამ არ უნდა დაიტოვოს ზარალის რისკი ან ვალდებულება ძირითადი თანხისა და პროცენტების გადახდაზე.

რეგრესის უფლებით შესრულებული ყველა გარეგება დოკუმენტირებული უნდა იქნეს. იმ შემთხვევაში, თუ სესხი გაიყიდა რეგრესის (გამყიდველისათვის დაბრუნების) უფლებით, სესხის გამყიდველი ბანკი იტოვებს სესხთან დაკავშირებულ მთლიან რისკს და მისი სესხების ოდენობა არ მცირდება გაყიდული სესხის ოდენობით. რეგრესით გაყიდული სესხები უნდა განიხილებოდეს, როგორც გამყიდველი ბანკის ვალდებულება მყიდველი ბანკის მიმართ. შემმოწმებლებმა უნდა შეამოწმონ აქტივების გაყიდვის ის შემთხვევები, რომლებიც გამოსყიდვის ფორმალურ ან არაფორმალურ ხელშეკრულებებს ექვემდებარებიან (როდესაც „იგულისხმება“ აქტივების დაბრუნება, მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულებაში შეიძლება საწინააღმდეგოც იყოს აღნიშნული). აქტივის გაყიდვის რეალური რეგრესის უფლების დადგენის მიზნით, შემმოწმებელმა უნდა განსაზღვროს, თუ რა ოდენობით გადაეცა კრედიტის რისკი გამყიდველიდან მყიდველს. ჩვეულებრივ, თუ ძირითადი თანხის ან პროცენტების გადახდაზე ზარალის რისკი გამყიდველს რჩება ან უბრუნდება, ასეთი გარიგება გამყიდველმა უნდა ასახოს როგორც ვალდებულება, ხოლო მყიდველის მხრიდან გამყიდველისათვის მიცემული სესხი როგორც აქტივი.

ობლიგაციების ან სხვა ტიპის ვალდებულებების გაყიდვისას, ბანკმა შეიძლება მოახდინოს მათი გარანტირება ან ინდოსირება. გარანტირებული ან ინდოსირებული ვალდებულებების მოცულობა უნდა აღირიცხოს ბანკის ვალდებულებების ანგარიშზე. სხვა ტიპის გარანტიებში შედის: კლიენტის ვალდებულების გარანტიები ან ვალდებულებები დადგენილი თანხის გადახდაზე იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება იჯარის, გადასახადების ან საბაჟო მოსაკრებლების გადაუხდელობას, ტრანსპორტირების ხარჯების არ დაფარვას, ტრანსპორტირების საბუთების დაკარგვას ან მათი პირობების შეუსრულებლობას. ასეთ ვალდებულებებს ითვალისწინებენ სესხების ლიმიტების დაცვის შემოწმებისას.

გარანტიების ყველაზე გავრცელებულ მაგალითს წარმოადგენს სატრანსპორტო გარანტია. ხშირად საქონელი ჩადის იმპორტიორის პორტში კონოსამენტის ჩამოსვლამდე. ასეთ შემთხვევაში, იმპორტიორი (მყიდველი) ისაკუთრებს საქონელს და გადასცემს საბანკო გარანტიას/სატრანსპორ-

ტო გარანტიას. ამ გარანტიის საფუძველზე სატრანსპორტო კომპანია თავიდან იხსნის პასუხისმგებლობას იმ ზარალზე, რომელიც შეიძლება მოყვეს მყიდველზე ტვირთის გადაცემას ყველა აუცილებელი საბუთის გარეშე. როგორც წესი, ასეთი გარანტია გამოიწერება იმპორტიორის მიერ წარმოდგენილი კონტრგარანტიის საფუძველზე.

ყველა ტიპის გაცემული გარანტია უნდა აღირიცხოს როგორც ბანკის მოსალოდნელი ვალდებულება. როგორც წესი, ის, მხარე, რომლის სახელზეც გარანტიაა გამოწერილი, ვალდებულია ბანკს აუნაზღაუროს გაწეული ხარჯები. ამასთან, გარკვეულ სიტუაციებში, ბანკის ანაზღაურება შეიძლება განხორციელდეს სხვა მხარის მიერ, რომელიც შეიძლება განისაზღვროს საგარანტიო ხელშეკრულების, ან კონტრ-გარანტიის პირობების მიხედვით. ბანკის ანაზღაურება შეიძლება მოხდეს დაგირავებული ქონების, გამოყოფილი დეპოზიტების ან კონტრ-გარანტიების გამოყენებით.

ხშირად ბანკები სთავაზობენ თავიანთ კლიენტებს სხვადასხვა ტიპის მომსახურებას, რომლებიც არ აისახება მთავარ საბუღალტრო წიგნებში. ასეთი მომსახურება მოიცავს კლიენტების ძვირფასეულობათა სეიფებში შენახვას, სადეპოზიტო სეიფების მიქირავებას, საინკასაციო მომსახურებას და საკორესპოდენტო მომსახურებას. ბანკის მოვალეობაში შედის უზრუნველყოს გირაოსა და სხვა საბუღალტრო წიგნებში გაუტარებელ ანგარიშებზე მყოფი ქონების სწორი აღრიცხვა და შესაბამისი დაცვა. მიღებულ უნდა იქნეს სათანადო უსაფრთხოების ღონისძიებანი, რათა ბანკმა თავი დაიზღვიოს იმ პრეტენზიებისა და სარჩელებისგან, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას ამ ქონების დაზიანების, დაკარგვის ან სხვა მოულოდნელი შემთხვევის შედეგად. ბანკი მიაღწევს კონტროლის და მონიტორინგის სათანადო დონეს იმ შემთხვევაში, თუ ის გამოიყენებს საბუღალტრო წიგნებში გაუტარებელ ქონებისათვის საკონტროლო და სამემორანდუმო ანგარიშებს. საბუღალტრო წიგნებში გაუტარებელი საკონტროლო ანგარიშები შედგება საბუღალტრო ბარათებისგან, რომლებიც გამოიყენება კლიენტების ბანკის სეიფებში შენახული ქონებისა და სადეპოზიტო სეიფების, დაგირავებული ქონების რეგისტრაციისთვის და სამგზავრო ჩეკების საინვენტარიზაციო ჟურნალებისგან. ძალზე მნიშვნელოვანია, რომ ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებდეს სათანადო შიდა კონტროლსა და მუშაობის პროცედურებს. ნებისმიერ შემთხვევაში, ყოველდღიურად უნდა ხდებოდეს ჯამის გამოანგარიშება და გაკონტროლება, ასევე ყოველდღიურად უნდა ხდებოდეს მათი გადამოწმება. გარდა ამისა, გათვალისწინებული უნდა იქნეს სათანადო უსაფრთხოების ღონისძიებები, რათა ბანკმა თავი დაიზღვიოს იმ პოტენციური სარჩელებისა და პრეტენზიებისგან,

რომლებიც ამ ქონებასთან არასწორი მოპყრობის გამო წარმოიქმნება, მისი დაზიანების, დაკარგვის ან სხვა მოულოდნელი შემთხვევების შედეგად. სათანადო ზომების მიუღებლობამ შეიძლება სარჩელებისა და პირობით ვალდებულებათა წარმოქმნა გამოიწვიოს. ამასთან, უცვილობელმა სარჩელებმა, რომლებშიც ბანკი მოპასუხის როლში გამოდის, შეიძლება ზარალის დიდი რისკი გამოიწვიოს (იხ. სასამართლოში წარმოებულ საქმეთა შემოწმების პროცედურები).

ქვემოთ ჩამოთვლილია კლიენტების მომსახურების ის ძირითადი სახეები, რომლებიც დაკავშირებულია კონსიგნირებულ ოპერაციებთან:

კლიენტების ნივთების შენახვა: სადეპოზიტო სეიფების ყუთები - ბანკი და კლიენტი დებენ ხელშეკრულებას, რომლის თანახმადაც ბანკი იღებს საფასურს სხვადასხვა ზომის სადეპოზიტო (საშემნახველო) ყუთების მიქირავებისთვის. ამ საფასურის სანაცვლოდ ბანკი თავის თავზე იღებს ვალდებულებას, რომ ყველა სათანადო ზომას მიიღებს ყუთში ჩადებული ნივთის დაცვისა და დაკარგვის თავიდან აცილების მიზნით. საგანგებო შემთხვევისას, თუ ბანკი ვერ დაამტკიცებს, რომ მან ყველა აუცილებელი უსაფრთხოების ღონისძიება გაატარა, იგი აგებს პასუხს კლიენტის წინაშე. სათანადო უსაფრთხოების ზომების სტანდარტი განისაზღვრება იმ ზომების მიხედვით, რომლებსაც მიიღებდა ამ სფეროში მომუშავე ჩვეულებრივ კეთილგონიერი და საღად მოაზროვნე პირი. სადეპოზიტო სეიფის ყუთი უნდა იღებოდეს ორი სხვადასხვა გასაღების საშუალებით, ბანკის კლიენტს უნდა გააჩნდეს ამ გასაღებებიდან ერთ-ერთი, კლიენტს არ მოეთხოვება უჩვენოს ბანკს, თუ რას ინახავს ყუთში. ბანკს შეუძლია გააღოს ეს ყუთი კლიენტის დაუსწრებლად მხოლოდ სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

ბანკის სეიფებში კლიენტის ნივთების შენახვა - ბანკმა შეიძლება შეინახოს კლიენტის ძვირფასეულობა დროის მცირე პერიოდის განმავლობაში (მაგალითად, კლიენტი მიემგზავრება შვებულებაში ან დროებით ტოვებს ქალაქს). მართალია, კლიენტებს აწყობთ ასეთი პრაქტიკა, მაგრამ მრავალი ბანკი ცდილობს თავი აარიდოს მას და გაუწიოს რეკლამა სადეპოზიტო სეიფების ყუთებს. იმ შემთხვევებში, როდესაც ბანკს არ სურს კლიენტის გაწობილება, ბანკმა უნდა გამოიყენოს ფასეულობის შენახვის ანალოგიური პროცედურა. შესანახი საგნების ინვენტარიზაცია უნდა მოხდეს ორი პირის თანდასწრებით და ისინი უნდა შეინახონ ბანკის საცავში, ორმაგი კონტროლის ქვეშ. ამასთან, უნდა შედგეს საშემნახველო ქვითარი რამოდენიმე ეგზემპლარად, რომელშიც მოცემული უნდა იყოს შენახული საგნების დეტალური აღწერა. შესანახად არ უნდა იღებდნენ ისეთ დაბეჭდილ პაკეტებს,

რომელთა შიგთავსი ბანკისთვის უცნობია. ამგვარი მომსახურებისთვის ბანკმა შეიძლება მოითხოვოს ან არ მოითხოვოს გარკვეული საფასური, მაგრამ თუ ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს ასეთ მომსახურებას, შემუშავებულ უნდა იქნეს მომსახურების ტარიფები.

სამეურვეო ანგარიშები - ბანკი შეიძლება გამოდიოდეს საკუთარი კლიენტების მეურვის როლში და შეინახოს მათი ფასიანი ქაღალდები მაგ. აქციები, ობლიგაციები ან ოქრო. აქ შეიძლება იგულისხმებოდეს მათი მხოლოდ ფიზიკურ შენახვა ან ყიდვა-გაყიდვა და მიღებული პროცენტების აღრიცხვა, სათანადო ანგარიშების მართვა, ასევე, საინვესტიციო ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვაზე რჩევების მიცემა, წერილობითი მოთხოვნების შესრულება. ასეთი მომსახურების შეთავაზებამდე ბანკი უნდა მოეთათბიროს თავის იურიდიულ კონსულტანტს იმ კანონებისა და წესების შესახებ, რომლებიც არეგულირებენ ბანკის სადეპოზიტო ურთიერთობებს კლიენტთან. გარდა ამისა, წერილობითი ხელშეკრულებები და კონტრაქტები დეტალურად უნდა აღწერდნენ ბანკის ფუნქციებს, რაც მნიშვნელოვნად შეამცირებს პირობით ვალდებულებათა წარმოშობის შესაძლებლობას.

საინკასაციო მომსახურება - ბანკის საინკასაციო განყოფილება წარმოადგენს საბანკო საქმიანობის ყველაზე დივერსიფიცირებულ სფეროს. იგი მოიცავს ისეთი დოკუმენტების მიღებას, შეგროვებას და ლიკვიდაციას, რომლებიც ყოველთვის საჭიროებენ სპეციალურ მოპყრობას და რომლებზედაც კრედიტის გახსნა მხოლოდ მას შემდეგ ხდება, რაც საბოლოო გადასახადია მიიღებული. აღნიშნულ დოკუმენტებთან მუშაობისას ბანკი გამოდის კლიენტის ან კორესპოდენტის აგენტი და იღებს მომსახურების საზღაურს. ინკასირებისას, საერთო საბუღალტრო წიგნი გამოიყენება მხოლოდ იშვიათ შემთხვევებში. ბანკის განკარგულებაში მყოფი კლიენტის აქტივების ღირებულებისა და მნიშვნელობის გამო, აუცილებელია გამოყენებულ იქნას აღრიცხვის ისეთი პროცედურები, რომლებიც ადეკვატურად უზრუნველყოფენ ყოველი დოკუმენტის წინა ისტორიის დეტალურ (თანამიმდევრულ) შეჯამებას.

კონსიგნირებული დოკუმენტები - ყველაზე ჩვეულებრივი კონსიგნირებული დოკუმენტებია გაუცემელი სამგზავრო ჩეკები და ოქრო. სამგზავრო ჩეკები ბოლო დროს გახდა პოპულარული, ვინაიდან, დაკარგვის ან მოპარვის შემთხვევაში ადვილია მათი აღდგენა. ისინი გამოიწერება სათანადო საფასურის სანაცვლოდ. საფასურის თანხას ინაწილებენ კონსიგნანტი და გამომწერი ბანკი. ბანკი იშვიათად იღებს საკმარის საზღაურს ყველა შემთხვევაში მომსახურების სანაცვლოდ, მაგრამ შენახვითა მოსახიდად მაინც ცდილობს უზრუნველყოს მომსახურების მთელი სპექტრი. ბანკი იღებს პასუხისმგებლობას და სხვა პირების აქტივების სათანადო შენახვასა და ამ შენახვისთვის აუცილებელი ჩანაწერების სათანადოდ წარმოებასთან დაკავშირებულ შესაბამის პირობით ვალდებულებებს. თუ ბანკის თანამშრომელი არაკეთილსინდისიერების ან უწყურადღებობის გამო დაუშვებს შენახული ქონების დაკარგვას ან არასწორად გამოწერს სამგზავრო ჩეკებს, ბანკმა პასუხი უნდა აგოს წარმოქმნილ ზარალზე. ამრიგად, როდესაც საქმე პირობით ვალდებულებებს ეხება, აუცილებელია ბანკის მიერ ადეკვატური კონტროლის ზომების გატარება.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ცაავა გ. ხანთაძე გ. საბანკო საქმე (სახელმძღვანელო); გამომც. „დანი“, თბილისი, 2014.
2. Clifford Gomez.;-Banking and Finance-Theory, Law and Practice.;-PHI Learning Private limited, New Delhi.; 2013.
3. Benton E. Gup.;-Banking and Financial Institutions;-A Guide for Directors, Investors, and Counterparties.;-Publ. by John Wiley & Sons Inc., Hoboken, New Jersey.; 2011.
4. https://www.nbg.gov.ge/uploads/legalacts/supervision/2014/aqtivebis_klasif_20_06_14.PDF.

CONCEPTUAL DIRECTIONS OF AN ASSET MANAGEMENT IN BANKING BUSINESS

GIORGI KHANTADZE
Asoc. Prof. of GTU

Bank management assume responsibility to buy/sell funds while performing a bank's overall investment activity and asset and liability management-liquidity strategy, that is reflected in the bank's external balance account. The term "sell an asset" means some different activities ranging from selling the loans to division of loans. Assets selling program includes easy-to-sale assets portfolios, as well as a selling network necessary for asset realization. Asset selling process may be a too important factor in bank's asset/liability management.